
СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д.А.ЦЕНОВ“
ГР. СВИЩОВ

РЕЦЕНЗИЯ

за

придобиване на образователна и научна степен „доктор” по докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската зейност (счетоводство)

Рецензент: проф. д-р Милен Митков, професионално направление 3,7. Администрация и управление, научна специалност „Икономика и управление“ (Икономическо, финансово и стратегическо управление).

Автор на дисертационния труд: Миглена Трифонова Маринова, d010123290, докторант по докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската зейност (счетоводство) при Катедра „Счетоводна отчетност“.

Тема на дисертационния труд: „Счетоводно-информационно осигуряване за ефективно управление на предприятията от добивната промишленост“

Основание за написване на рецензията: участие в състава на научното жури, съгласно Заповед № 62 от 29.01.2026г. на Ректора на Стопанска академия „Д.А.Ценов“.

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Документацията по конкурса отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ, чл. 2, ал.2, т.1) и Правилника за неговото приложение (чл. 1а, ал.1). Процедурата е в съответствие с нормативната база – Закона за развитие на академичния състав в РБългария,

Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав и вътрешните правилници на Стопанска академия „Д.А.Ценов“.

Дисертационният труд се състои от 215 страници и включва: увод – 4 стр., три глави, изводи, заключение, използвана библиография и приложения. Изложението е от 186 страници и в него са включени 4 фигури и 16 таблици.

В предложената разработка са обособени три глави, логически обвързани, както следва: глава първа 49 страници, глава втора – 78 страници и глава трета – 51 страници. Уводната част и заключението са оформени, съгласно изискванията. Към всяка една от главите има формулирани изводи.

Представената разработка напълно съответства на темата на докторантурата, като включва редица иновативни решения.

Списъкът на използваната литература е от 10 страници. В него са посочени общо 127 източника, от които – 44 на кирилица и 83 на латиница.

Приложенията са 6 и са съставени от ключови показатели за Основни обекти на счетоводно отчитане в сектора – материални активи, разходи и приходи; Характеристика на приложимите международни стандарти; Усъвършенствана групировка на текущите екологични разходи (ОРЕХ) по области в добивния сектор; Сравнителен анализ и адаптация на „зелен“ капиталов бюджет в добивната промишленост; Интеграция на счетоводството по разходи за околна среда (ЕСА) в оперативния бюджет (ОРЕХ) и Обвързване на екологичния бюджет с корпоративната стратегия и ESG отчетността

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Специфичният характер на добивната промишленост, който включва изчерпване на природни ресурси, високи капиталови разходи и значителни

екологични отговорности, налага задълбочено преосмисляне и усъвършенстване на традиционните счетоводни модели. Настоящият дисертационен труд надгражда съществуващата теоретична рамка, като предлага комплексен счетоводен подход, адаптиран към съвременните изисквания на пазарно-ориентираната и екологично отговорна добивна индустрия.

Изследователската теза е, че чрез усъвършенстване и интегриране на специфични счетоводни подходи и методи (по-специално в областта на отчитането на екологичните разходи и калкулиране по дейности) може да се осигури детайлизирана и стратегически полезна счетоводно-информационна база за ефективно управление, вземане на инвестиционни решения и постигане на устойчивост в предприятията от добивната промишленост.

Обект на изследването е счетоводната система на предприятията от добивната промишленост.

Предмет на изследването е методологията и организацията на счетоводното отчитане на специфични активи, разходи и екологични задължения, с цел усъвършенстване на информационното осигуряване за вземане на решения в сектора.

Целта на изследването е да се предложи интегриран подход за екологично счетоводно-информационно осигуряване на стратегическото управление и устойчивостта.

Ясно са дефинирани обект, предмет, цел и задачи, последователно са извършени анализи и са изведени обосновани изводи след проверка на резултатите чрез експериментални методи.

В резултат от рецензирането на дисертационния труд мога да потвърдя, че Миглена Трифонова Маринова задълбочено познава състоянието на изследвания проблем и творчески е подходила при разработването и решаването му.

Същинското съдържание на дисертационния труд има цялостен и завършен характер, като достатъчно нагледно представя осъществената научно-изследователска дейност.

На основата на представената в дисертационния труд информация смятам, че докторантът има водеща роля при създаването на концепциите, методиките за тяхната реализация и полученият краен продукт.

Изследователската работа е методологично издържана и последователно структурирана, а достоверността на представените резултати е гарантирана.

Видно е умението на докторантката да комбинира теоретични анализи и обобщения, дефиниране на основни понятия, обосновани критични коментари и сравнения на литературни източници, което говори за сериозна теоретична подготовка и нагласа от една страна, а от друга страна, на умело проектирани и проведени емпирични анализи, базирани върху релевантни официални данни. Демонстрираният подход на „изследване базирано на доказателства“, показва не само уменията на докторантката, но и подчертава нейния научно-познавателния и методологичен потенциал.

Представеният литературен обзор е добре структуриран и предоставя цялостна информация за разбиране на проблематиката от незапознат читател. Това ми позволява да заключа, че Миглена Трифонова Маринова е добре запозната с нея, което е една от причините за изключително иновативния краен продукт от дисертацията.

Авторефератът е в обем от 39 страници и отразява адекватно структурата и съдържанието на дисертационния труд. Съдържанието е в пълно съответствие с основния текст на дисертацията, а фактите, изводите и постановките в него са достоверни и проверени чрез експериментални и аналитични методи.

Авторефератът създава обективна представа за същността на труда и постиженията на автора и изпълнява функцията си като резюме на научната работа и приносите на докторанта.

По отношение на изискването да няма доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове (чл. 53. ал. 5 от ППЗРАСРБ) – към момента не е установено такова.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Потвърждавам и изцяло споделям направената от докторантката самооценка на научните новости и на тяхната значимост (вж. Справка за научно-приложните приноси). Те са коректно разписани, обосновани, валидни и практически полезни резултати, които обогатяват знанието по изследваната тематика. Докторантката е представила своята визия за приносите и като цяло съм съгласен с нея.

Всички изброени научни и научно-приложни приноси се приемат без резерви от рецензента като обосновани, доказани и реално приложими. Те демонстрират както оригинален подход, така и способността на автора да съчетае теоретични познания с практически решения.

Докторантката представя 6 публикации по темата на дисертацията – 1 статия и 5 доклада. Четири от тях са самостоятелни, а други две са в съавторство с друг автор. Това показва, че авторският принос на Миглена Трифонова Маринова към тях е безспорен. Също така, мога да отбележа, че всичките публикации представят различни аспекти от дисертационния труд, включително концептуалната част. В разгледаните публикации докторант Миглена Трифонова Маринова показва добро владение на професионалната терминология и демонстрира добър научен стил и език на изложението.

Научните трудове са в обемно и качествено добро отношение, което позволява да се оцени всеобхватно работата на докторантката.

Научната продукция на Миглена Трифонова Маринова е на високо научно равнище. Приложените текстове са доказателство за изградени умения за теоретични обобщения, обоснованост и методологична коректност, внимателен, прецизен и аргументиран емпиричен анализ. Получените научни резултати са от интерес за широк кръг ползватели: изследователи, преподаватели, студенти и практики.

Съобразно минималните национални изисквания за получаване на ОНС „Доктор“ в Област 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, докторант Миглена Трифонова Маринова има от Група от показатели Г - Сума от показателите от 4 до 10 – **общо 58 точки**, при минимално изискуеми 30 точки. От Група от показатели А - Сума от показател 1– общо 50 точки, при минимално изискуеми 50 точки.

IV.Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд.

Дисертационният труд на Миглена Трифонова Маринова е задълбочено изследване с висока научна и практическа стойност, отличаващ се с ясна структура, оригинални приноси и експериментално валидирани резултати.

Нямаме съвместни публикации и разработки с докторант Миглена Трифонова Маринова.

Не познавам лично докторант Миглена Трифонова Маринова, но от представеното в дисертационния труд имах възможността да се убедя, че тя има опит и познания в достатъчно широк спектър от проблематики. Практическата реализация на предложената от нея концепция показва и способността ѝ да комбинира научната теория с практическото ѝ приложение, както и приложението на творчески подход. Всичко това говори за един напълно изграден научен специалист.

Бих желал да направя една препоръки по отношение на бъдещото развитие на докторант Миглена Трифонова Маринова в бъдеще да публикува свои статии в повече международни издания на английски език. Това ще позволи да разпространи получените резултати до значително по-широк кръг от заинтересовани лица.

Направената препоръка не омаловажава извършеното от докторант Миглена Трифонова Маринова в дисертационния си труд. Те са насочени единствено към бъдещата ѝ научна работа

V. Обобщено заключение и становище.

Представеният ми дисертационен труд има завършен характер, отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане. Ето защо давам **положителна оценка** и предлагам на докторант Миглена Трифонова Маринова да бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор“ по докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската зейност (счетоводство).

06.03.2026 г.

Член на научно жури:

проф. д-р Милен Митков